

گردشگری عشایری نظام مند

باید نگاه خود به گردشگری عشایر را تغییر دهیم و همه جوانب آن را در نظر بگیریم، مقاصد گردشگری یا مناطق عشایری که می‌خواهند پذیرای گردشگران باشند باید زیرساخت‌هایی را فراهم کنند که شاید مهم‌ترین آن زیرساخت‌های بهداشتی از جمله دستشویی باشد

زهره افشار
روزنامه‌نگار

۳۵

عشایر از ۳۵ میلیون هکتار مرتع بهره‌برداری می‌کنند و چه بهتر است در این فضای بکر و طبیعی، هم زنبور عسل پرورش دهند و هم به آبی پروری بپردازند و از سوی دیگر از این محیط برای گردشگری نیز سود ببرند.

در حال حاضر ۱۲ مسیر گردشگری مطالعه و معرفی شده که فقط شامل بیلانق یا قشلاق نمی‌شود و مسیر کوچ را هم شامل می‌شود. معاون سازمان امور عشایری در همین حال تأکید می‌کند که با توجه به تغییرات اقلیمی به‌وجود آمده و وضعیت مراتع، دامپروری عشایر در سال‌های آتی پایدار نخواهد بود و ما اگر می‌خواهیم در آینده هم جامعه عشایری فعالی را داشته باشیم باید درآمد جایگزینی را برای آنها تعریف کنیم و به نظر می‌رسد گردشگری عشایر می‌تواند تضمین‌کننده معیشت جامعه عشایری در سال‌های آتی باشد

زندگی ساده و بی‌آلایش، مهم‌ترین شاخصه زندگی ۲۵۱ هزار خانوار عشایری کشور ما با جمعیت یک میلیون و ۱۱۵ هزار نفر است؛ عشایری که در طول سال در ۵۹ درصد از وسعت کشورمان کوچ می‌کنند. حضور ده‌ها ایل و طایفه عشایری در این گستره پهناور جغرافیایی که زندگی خود را با شرایط زیست محیطی چهار فصل کشورمان منطبق کرده‌اند، موجب ایجاد ترکیب‌های فرهنگی مخصوصی شده که این مسأله بویژه در حوزه اجتماعی، ظرفیت‌ها و جاذبه‌های زیاد و منحصر به فردی را به‌وجود آورده است که می‌توان از این ظرفیت برای توسعه گردشگری عشایر بهره برد. در حال حاضر توره‌های گردشگری عشایری، گردشگران داخلی و خارجی را به چادرهای عشایری استان‌های چهارمحال و بختیاری، فارس و لرستان و دیگر مناطق عشایرنشین می‌برند و متأسفانه به‌دلیل نبود برخی زیرساخت‌ها در مقصد و رعایت نکردن آداب حضور در میان عشایر توسط گردشگران، توره‌های موفق و مستمری نیستند.

نگاه نو دولت سیزدهم به گردشگری عشایر

«اسماعیل خسروانی» دبیر میز گردشگری عشایر وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی می‌گوید: با وجود فعال بودن برخی توره‌های گردشگری باید گفت در سال‌های گذشته حضور موفق در بحث گردشگری عشایر نداشته‌ایم ولی با همکاری سازمان امور عشایری بنا داریم گردشگری عشایری را نظام‌مند و جامعه‌محور کنیم. به گفته وی، در دولت سیزدهم و با نگاه کارشناسی به گردشگری عشایر برای نخستین بار میز ملی گردشگری عشایر راه‌اندازی شده و با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته این امیدواری وجود دارد که نه تنها گردشگری عشایری تقویت شود بلکه از حضور افراد و لیدرهای غیرحرفه‌ای که و آژانس‌هایی که

فقط به فکر صرفه اقتصادی خود هستند، جلوگیری به عمل آید. در حال حاضر برخی لیدرها که با فرهنگ عشایری آشنا نیستند و نیازها و آداب و رسوم این جامعه با فرهنگ غنی را نمی‌دانند، از گردشگران خارجی برای هر شب اقامت در زیر چادر عشایری ۷۰ دلار می‌گیرند و تنها به دادن ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار تومان به میزبان عشایر به علاوه یک بسته نسکافه بسنده می‌کنند و این جای تأمل دارد و نشان می‌دهد تا چه حد به آموزش لیدرهای گردشگری نیاز داریم. در فرهنگ عشایری ما به گردشگر، میهمان می‌گویند و در فرهنگ آنها میهمان‌نوازی حرف اول را می‌زند و متأسفانه برخی لیدرها از این مسأله سوءاستفاده می‌کنند و این درحالی است که ما اگر می‌خواهیم به گردشگری عشایری پایدار برسیم، باید خدمات عشایری قیمت‌گذاری واقعی داشته باشند. دبیر میز گردشگری عشایر

تلاتر بهشت دره‌های قزوین

دره‌نوردی یکی از هیجان‌انگیزترین تفریح‌ها است. گشت و گذار در دل دره‌ها آنقدر دلچسب است که خیلی از گردشگران فقط برای پیمایش یک دره برنامه سفر می‌چینند. آمادگی جسمانی بالا نکته‌ای است که برای دره‌نوردی باید در نظر داشته باشید، چون قرار است مسیر چند ساعته دره‌ها را پیمایش کنید. اگر قصد دارید به سمت استان قزوین سفر کنید، پیشنهاد می‌کنیم ماجراجویی در دره تلاتر که به بهشت دره‌های قزوین معروف است را از دست ندهید.

دره تلاتر در ۶۵ کیلومتری قزوین، در روستای روح‌آباد، نزدیکی رازمیان، الموت غربی قرار دارد

پیمایش این دره نیاز به ابزار تخصصی دره‌نوردی و همراهی لیدر دارد

پذیرای گردشگران باشند باید زیرساخت‌هایی را فراهم کنند که شاید مهم‌ترین آن زیرساخت‌های بهداشتی از جمله دستشویی باشد. در کنارش هم تجهیزات رفاهی مانند جای خواب و پشه‌بند و آموزش و توانمندسازی جوامع بومی برای گردشگری است. وی با اشاره به اینکه رویکرد سازمان امورعشایر، توسعه گردشگری جامعه‌محور است، می‌افزاید: اگر قرار است گردشگری عشایر به‌صورت نظام‌مند صورت بگیرد باید چند منشور شکل بگیرد. نخستین مورد، منشور اخلاقی فرهنگی برای گردشگر شامل استانداردها و مراعات‌ها در خصوص جامعه‌ای است که قرار است به آن وارد شود. گردشگر باید بداند جامعه عشایری چه ویژگی‌هایی دارد و چه سلیقه و علایقی دارد تا بتواند با آن جامعه ارتباط برقرار کند البته این به معنی بستن دست و پای گردشگر نیست بلکه به معنای باید‌ها و نباید‌ها برای زیستن در کنار جامعه عشایری است. یادمان نرود که عشایر ذاتاً میزبان‌های خوبی هستند. دومین منشور در خصوص آموزش جامعه مقصد است؛ عشایر باید بدانند کسی که به‌عنوان گردشگر به چادر آنها پا می‌گذارد، چه نیازهایی دارد و این گردشگر در صورتی که به درستی میزبانی شود قرار است با خود برکت و پول هم بیاورد و برایش سود اقتصادی هم

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خاطرنشان می‌کند: برای جامعه‌محور کردن گردشگری عشایر باید به لیدر آموزش داده شود، آداب حضور در کنار خانواده عشایری را رعایت کنند به‌عنوان مثال بی‌اجازه از عشایر عکس نگیرند و بدانند چادر عشایری هتل چند ستاره نیست که از آن خرده می‌گیرند. از سوی دیگر قرار نیست عشایر خدمات یا صنایع دستی ارزان ارائه کنند. وی با اشاره به اینکه هیچ کشوری در دنیا مانند ایران چنین تنوعی در ایل‌ها، طوایف عشایری، فرهنگ و صنایع دستی عشایری ندارد، تأکید می‌کند: در حال حاضر می‌بینیم مغولستان که به هیچ وجه در بخش عشایری با کشور ما قابل مقایسه نیست و ظرفیت اندکی در این بخش دارد چه درآمدی را از بخش عشایری کسب می‌کند.

گردشگری عشایری ضامن اشتغال پایدار عشایر است

«مهدی میزبان» معاون توسعه و امور زیربنایی سازمان امورعشایر هم در گفت‌وگو با «ایران» تصریح می‌کند: باید نگاه خود به گردشگری عشایر را تغییر دهیم و همه جوانب آن را در نظر بگیریم، مقاصد گردشگری یا مناطق عشایری که می‌خواهند

